

Așa treceau zilele în lagăr. Așteptarea clipei următoare era apăsătoare. Trenurile veneau în fiecare zi din toate colțurile Europei. De la cei proaspăt sosiți mai aflau câte ceva despre mersul războiului. Oficial sau nu, lumea plătea tribut Germaniei. Auschwitzul ajunsese un furnicar greu de ținut în tăcere. Lupta pentru supraviețuire era feroce, omul cu firea lui își proiecta imaginea ghearelor asupra întregii lumi. El, ghearele lui și lumea.

În întunericul adânc al universului doar stelele mai erau martore la acest sfîșietor calvar, la dureroasa zbatere, la zvîcnetul ultim al inimii, la înspăimîntătoarele urlete. I-ar fi putut judeca cineva pentru loviturile date semenilor lor în virtutea dorinței de a trăi?! Ar putea vreun om judeca miile de suflete arse în crematorii azi, aceiași lovind sau primind lovituri pentru o coajă uscată de pâine?

Căzuți în propria mizerie, în latrina ființei lor, și-au trădat tatăl, fratele. Dar cine i-ar putea lovi cu pietre?!

Într-una din zile, și zilele erau toate la fel, rabinul fusese martorul unei scene tulburătoare. Își consemna în rugăciunile lui toate bocetele, toate lacrimile, crezînd că acestea, ajunse în burduful lui Iahve, vor fi numărate.

Lagărul se pregătea pentru primirea unor ziarști, însărcinați cu scrierea unui articol despre prizonierii de război. Totul trebuia să arate strălucitor, desigur, în limitele impuse de război. Comandantul

lagărului primise cu câteva zile înainte o notă de la Führer însuși. Lumea occidentală trebuia să vadă cât de bine o duc prizonierii, câtă atenție li se dă, cât de umani sînt naziștii. Începuseră pregătirile. Fișii de gazon fuseseră aduse și întinse în curțile interioare ale Auschwitzului, bățile fuseseră interzise, copiii erau învățați să spună în cor *Wieder Butter mit Honig!*, femeile învățate cîntece nemțești. În ziua în care sosi grupul de ziariști, bărbații udau iarba abia plantată, femeile coseau haine și cîntau melodiile abia învățate, copiii, așezați cîte șapte-opt, se jucau printre plântuțele abia înfipite în pămînt sau desenau. Un *Kapo* trecu printre ei cu platoul încărcat. Feliile de pîine unse cu miere și unt nu văzuseră vreodată fețe de evrei. Ziariștii, însoțiți de SS-iști, fotografiau. Micuții întindeau mînuțele după bucata de pîine cu miere și unt. Nu mai mîncaseră de mult, de acasă, așa ceva. Uitaseră gustul dulce-aromat al mierii, dar ei strigau *Wieder Butter mit Honig!*, *Wieder Butter mit Honig!* Erau obligați să strige *Wieder Butter mit Honig!* Din grupul micuților se desprinsese Steven, un băiețaș de cinci ani. Turma mioarelor nu mai era înlăcrimată ca în restul zilelor din cauza foamei, mieii primiseră pîine și miere. Lui Steven îi plăcuse mierea, mierea avea gustul dulce ca dulceața cîmpului pe unde zburaseră albinele, dar micuțul Steven nu știa cum e cîmpul, el cunoscuse acum, pentru prima dată, gustul mierii. Mai

voia. Pașii copilului se îndreptară spre grupul de ziariști. Platoul cu pâine și miere era oferit oaspeților. Lagărul mânca pâine cu unt și miere. Ziariștii, nemții, deținuții mâncau din același platou. Aparatele de fotografiat surprinseseră momentul, lumea întregă putea vedea umanitatea omului superior.

Dar Steven, băiețașul de numai cinci ani, mai dorea. În dreptul SS-iștilor, ziariștilor, sub privirile înspăimântate ale evreilor, moșldeața întinse mînuța. O singură felie stătea lucind în galbenul îmbietor al mierii de albine, o singură felie, o mînuță întinsă, și comandantul lagărului care, în mod voit, rămăsese ultimul. Acesta luă felia de pâine și-o puse în mîna lui Steven. Toți păreau fericiți, zîmbetul uman al bărbatului fusese immortalizat. În pragul unui prînz dogoritor de început de vară, deja era vară, cînd în geamuri flăcările iadului rînjesc dez-mățate, în curtea lagărului Auschwitz-Birkenau își făcu apariția acest micuț înger, pe nume Steven. Mînuțele lui duceau bucata de pâine unsă cu unt și miere, ochii lui purtau golul mîinilor comandantului care-i întinse pâinea. Steven rupse felia în două. Pe pielea roză i se scurgea lichidul vîscos și îmbietor. Vîrfurile subțire ale limbii luă urmele acestor dulci picături. După ce-și linse mîna, Steven întinse o bucată comandantului. Era Mengele. Cum să fi știut acest suflet de înger că face parte dintr-o rasă inferioară? Medicul mușcă din ea cu un zîmbet diavolesc, scuipînd-o în gazonul proaspăt întins,

în următoarea clipă de neatenție a ziariștilor. Totul ieșise bine. Doar martirii fără glas, doar îngerii, acești mielușei care udaseră cu lacrimi neprihănite pământul Auschwitzului trezindu-l la viață, la o nouă viață, duseseră jugul intrat puternic în carne, urcaseră cu picioarele goale țeposul drum al Sionului.

După plecarea oaspeților, cîntecele încetară, gazonul fu strîns, copiii nu mai strigau *Wieder Butter mit Honig!*

O nouă selecție! Micuțul Steven se afla printre cei destinați burții hămesite a crematoriului, dar înainte primi o palmă să ducă în moarte imaginea supraomului. Unui superior să nu-i întinzi nicio-dată bucata de pîine cu miere.

În preajma morții, în fața lui Mengele, îngerul cenușiu al crematoriului, fețele acestora exclamau nu goliciunea sufletului care arde, ci puterea luminii, strălucirea candorii ascunse în jumătatea feliei de pîine unse cu miere și unt. În măruntaiele focului fuseseră trimiși peste 300 de oameni. Li se ordonase să se alinieze în fața barăcilor. Stăteau în pielea goală așteptînd. Goliciunea devenise un bun comun. În fața lor, îmbrăcați, nemții priveau pictura nudurilor vii cu superioritatea rasei. Evreii erau cîinii care trebuiau uciși. Prea se înmulțiseră, prea se răspîndiseră, prea erau ca pietrele peste tot, prea multe afaceri le aparțineau, prea se impuseseră în mersul acestei lumi. Acum era rîndul morții, declinul, suișul trebuia retezat, miserabila

treabă fiind făcută de naziști, în contul întregii lumi.

Goliciunea făcea parte din jocul hazardului, din jocul cioburilor aruncate la întâmplare în pătratele șotronului. Primiseră ordine să moară cât mai mulți evrei: femei, copiii pînă la paisprezece ani, bătrîni, bolnavi. Cei selectați făcură un pas în față. Neamțul, un arian bine făcut, cu o statură neclintită, se opri în dreptul Friedei Ben Yehuda. Cîteva clipe pentru ca sîngele să-i înghețe, cîteva secunde, o privire aruncată de Mengele pentru ca inima să-i sară din piept. Nu se întîmpla prea des ca Mengele în persoană să treacă printre rînduri. Tîmplele îi zvîcneau, respirația îi deveni alertă, trupul ei se zbatea mut sub acea privire de ucigaș, fiecare celulă alerga pe culoarele întunecoase ale vieții, prin gura căscată a drumului fără întoarcere. Ghearele naziste se înfipseră în gulerul copilului doamnei Ben Yehuda. Amiaza toridă alunecă pe obrazul palid al femeii. Li se spusese că vor merge la duș, dar ei, aceste ființe care nu mai aveau dreptul să simtă revărsarea calmă a adierii de vînt peste frunțile lor, știau adevărul.

Frieda Ben Yehuda făcu un pas înainte. Ultimul drum al copilului cerea împlinirea maternă pînă la capăt, mîngîierile ei. Ea nu mai conta. Fusese învinsă ca materie, dar, după moarte, balsamul iubirii revărsat peste acest copil va îmblînzi fumul crematoriului. Văzduhul Auschwitzului nu va mirosi

a săpun din grăsime de evrei, ci a emoție, a bucurie, a strângere de mână, a sărut.

Șirul femeilor cu prunci aluneca spre ultimul drum, spre focurile adânci. Icoana morții era copleșitoare. Vor dormi sub tronul de domnie al lui Iahve? La capătul lagărului, cele două crematorii. Știau că nu sînt destinați dușurilor, zvonurile cu privire la moarte circulau. Spectacolul nălucilor murmura o bucată din Kadiș. Cine i-ar fi garantat Friedei Ben Yehuda că Rugăciunea morților îi va reda fiul după ce va fi pășit în lumea umbrelor? Talmudul le vorbise despre promisiunile făcute de Iahve părintelui lui Israel, Avraam. Auzise de atîtea ori *Cîntarea lui Avraam* – „Cînd a fost Avraam în vîrstă de nouăzeci și nouă de ani, Domnul i s-a arătat și i-a zis: Eu sînt Dumnezeu cel Atotputernic. Umblă înaintea mea și fii fără prihană. Voi face un legămînt între Mine și tine și te voi înmulți nespus de mult...” –, o și cîntase, dar nu cu vocea așezată în groapa comună. Atunci trăia, acum simțea respirația caldă a morții, dinții acesteia cum mușcă din pîntecele încă înfloritor, cum mestecă din fălcile mari carnea fiului ei, cum gîlgăie cu plăcere nebună din gît sîngele neprihăniților.

„Niște roabe, niște roabe bocitoare și risipă de lacrimi“, își spuse în gînd. „Ce am făcut pentru acești copii? Nimic! Pruncii nu au fost mîngîiați, iubiți, ci bocțiți și trimiși la moarte.“